

Informe jurídic emès a petició de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública en relació amb la reclamació presentada per un ciutadà contra una empresa de serveis funeraris per la denegació d'accés als llibres majors de comptes de l'Empresa, des de l'any 2000 fins al 2019

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) demana a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) que emeti un informe sobre la reclamació presentada per un ciutadà contra una empresa mixta de serveis funeraris (en endavant, l'empresa), per la denegació d'accés als llibres majors de comptes de l'empresa, des de l'any 2000 fins al 2019.

Analitzada la sol·licitud, que s'acompanya d'una còpia de l'expedient administratiu tramitat davant la GAIP, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica s'emet l'informe següent.

Antecedents

1. En data 28 de febrer de 2024, un ciutadà presenta davant l'Empresa (...) una sol·licitud d'accés a la informació següent:

“Llibres majors de comptes ... des de l'any 2000 i fins al 2019.”

2. En data 15 de març de 2024, es prorroga el termini per resoldre la sol·licitud en 15 dies més atès que, segons l'empresa requerida, la sol·licitud “suposa un volum elevat d'informació així com l'especial dificultat en el compliment de les tasques de tramitació, anàlisi i ponderació prèvies a la resolució de la sol·licitud.”

3. En data 9 d'abril de 2024, l'empresa resol el següent:

“PRIMER. ESTIMAR la sol·licitud d'accés (...), entregant els llibres majors des de 2000 fins 2019 sense els números de comptes comptables i els seus conceptes, que es facilitaran a posteriori quan es concretin els punts que siguin d'interès i de quins anys.

SEGON. INSTAR a la persona interessada a que presenti una nova sol·licitud amb els punts que li siguin d'interès, per tal de facilitar de manera completa la informació garantint la protecció de dades de les persones físiques que figuren en els llibres majors. (...)”

4. En data 15 d'abril de 2024, la persona sol·licitant presenta davant la GAIP una reclamació en la qual fa constar el següent:

“(L'empresa) ha decidit enviar els llibres majors escapçats. En un informe que s'adjunta en aquesta reclamació (i un exemple dels Excel enviats), l'empresa pública justifica el fet d'haver anonimitzat els comptes comptables i els conceptes dels llibres majors en virtut d'una hipotètica protecció de dades. Estem parlant de pagaments i cobraments fets per una administració pública, no es pot anonimitzar qui ha cobrat o pagat a aquesta administració perquè això fomenta l'opacitat en la gestió dels recursos públics. Amb l'esborrat de dades que ha fet (l'empresa) ha convertit la consulta del llibre major en una

autèntic impossible, obligant a aquest reclamant a mirar línia per línia cada assentament comptable per saber qui ha cobrat o pagat (l'empresa) i per quin concepte. Demano l'entrega dels llibres majors sense anonimitzar.”

5. En data 9 de juliol de 2024, la GAIP tramet la reclamació a l'empresa reclamada i li demana un informe on exposi els antecedents de fet i els fonaments del seu posicionament en relació amb la reclamació, així com l'expedient complet i, si escau, que concreti les terceres persones afectades per l'accés reclamat.

6. En data 24 de juliol de 2024, l'empresa sol·licita a la GAIP l'ampliació de termini per atendre el requeriment de la GAIP, tenint en compte “el volum elevat de dades personals que consten als llibres majors comptables de l'any 2000 al 2019”, i que el fons de l'assumpte requeriria, al seu entendre, la participació del delegat de protecció de dades (DPD) de l'entitat requerida. La sol·licitud d'ampliació de termini és atesa favorablement per la GAIP, segons consta en l'expedient.

7. Consta en l'expedient informe del DPD de l'empresa reclamada, de data 31 de juliol de 2024, i l'informe de l'empresa, de data 1 d'agost de 2024, en el qual conclou el següent:

“**PRIMER.** Els llibres majors (...) contenen dades personals d'especial protecció com poden ser aspectes referents a salut, religió i/o creença.

Aquestes dades s'han d'entregar de manera parcial o anonimitzada per poder garantir la intimitat dels difunts i de les seves famílies.

SEGON. La tasca d'anonimització d'aquestes dades comportaria un volum molt elevat de feina que podria afectar a l'activitat que duu a terme (...). Es creu oportú buscar una solució adequada i ajustada a la realitat (de l'empresa), com pot ser:

El termini d'entrega de la documentació anonimitzada sigui de més de tres mesos. Es redueixi dràsticament el número de llibres majors per entregar.”

8. Consta en l'expedient l'escrit d'al·legacions del reclamant, que la GAIP tramet a l'empresa en data 26 de setembre de 2024, en el qual al·lega que la tramesa dels llibres majors sense el compte comptable i el concepte de pagament o cobrament fa impossible, al seu entendre, la consulta, i reitera que la sol·licitud, té la finalitat de “conèixer la gestió dels recursos públics” per part de l'empresa.

El reclamant proposa, o bé l'entrega dels llibres majors sense cap anonimització prèvia signatura d'un escrit de confidencialitat o bé, l'entrega de la informació de forma esglaonada, i indicant el motiu de cada anonimització.

9. En data 4 d'octubre de 2024, i havent sol·licitat una nova ampliació de termini segons consta en l'expedient, l'empresa tramet a la GAIP la resposta a les al·legacions del reclamant, en el sentit que no considera viable cap de les opcions proposades. Consta en l'expedient un nou escrit del reclamant, en resposta al dit informe de l'empresa, en el que reitera els termes de la seva sol·licitud, amb la finalitat de “fiscalitzar l'administració i les empreses públiques i/o privades amb incidència en la societat.”

10. En data 31 d'octubre de 2024, la GAIP sol·licita informe a aquesta Autoritat, d'acord amb el que preveu l'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Fonaments Jurídics

I

De conformitat amb l'article 1 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'APDCAT és l'organisme independent que té per objecte garantir, en l'àmbit de les competències de la Generalitat, els drets a la protecció de dades personals i d'accés a la informació que hi està vinculada.

L'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTC), que regula la reclamació contra les resolucions en matèria d'accés a la informació pública, estableix que si la denegació s'ha fonamentat en la protecció de dades personals, la Comissió n'ha de demanar informe a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el qual ha de ser emès en el termini de quinze dies.

Aquest informe s'emet exclusivament pel que fa a la valoració de la incidència que l'accés sol·licitat pot tenir respecte de la informació personal de les persones afectades, entesa com qualsevol informació sobre una persona física identificada o identificable, directament o indirectament, en particular mitjançant un identificador, com per exemple un nom, un número d'identificació, dades de localització, un identificador en línia o un o diversos elements propis de la identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social d'aquesta persona, segons l'article 4.1 del Reglament 2016/679, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (RGPD).

Per tant, queda fora de l'objecte d'aquest informe qualsevol altre límit o aspecte que no afecti les dades personals que constin en la informació sol·licitada.

En conseqüència, el present informe s'emet en base a les esmentades previsions de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

D'acord amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades de caràcter personal.

II

La reclamació porta causa d'una sol·licitud d'accés a informació pública efectuada per un ciutadà, relativa als llibres majors de comptes (de l'empresa), des de l'any 2000 fins al 2019.

D'acord amb l'article 4.2 RGPD "*la consulta, la utilització, la comunicació per transmissió, difusió o qualsevol altra forma d'habilitació d'accés, acarament o interconnexió, limitació, supressió o destrucció*", són tractaments de dades personals sotmesos als principis i garanties de l'RGPD.

La mateixa norma disposa que tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a)) i, en aquest sentit, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.1. En concret, l'apartat c) disposa que el tractament serà lícit si "es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento".

Tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8 de Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en aquestes bases jurídiques de l'article 6.1. c) i e) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

L'article 86 de l'RGPD disposa que "los datos personales de documentos oficiales en posesión de alguna autoridad pública o u organismo público o una entidad privada para la realización de una misión en interés público podrán ser comunicados por dicha autoridad, organismo o entidad de conformidad con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se les aplique a fin de conciliar el acceso del público a documentos oficiales con el derecho a la protección de los datos personales en virtud del presente Reglamento."

La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant, LTC), té per objecte regular i garantir la transparència de l'activitat pública.

L'article 18 de l'LTC reconeix el dret de les persones a "accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda" (apartat 1).

L'article 2.b) de l'LTC defineix la informació pública com "la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei".

La documentació que sol·licita el reclamant es refereix al contingut dels llibres majors de comptes, des de l'any 2000 fins al 2019, que com a informació comptable de l'empresa mixta de serveis, la qual es troba sotmesa a la legislació de transparència, és informació pública d'acord amb l'article 2.b) de l'LTC, sotmesa al dret d'accés (art. 18 LTC).

Ara bé, aquest dret d'accés no és absolut i pot ser denegat o restringit per les causes expressament establertes a les lleis. En concret, i pel que fa al dret a la protecció de dades personals, cal tenir en compte les limitacions i criteris previstos a la legislació de transparència (articles 23 i 24 LTC), i els principis de la normativa de protecció de dades personals.

III

La present reclamació s'interposa contra la denegació d'accés als llibres majors de comptes de l'empresa, referents al període de 2000 a 2019.

Com es desprèn de la informació disponible, l'empresa hauria facilitat els llibres majors a la persona reclamant, "sense indicar el número de compte comptable i el seu concepte, donat que és on s'indica algunes dades personals i que no podem anonimitzar."

En relació amb la documentació sol·licitada, segons l'article 25.1 del Codi de Comerç (Reial Decret de 22 d'agost de 1885):

“1. Todo empresario deberá llevar una contabilidad ordenada, adecuada a la actividad de su Empresa que permita un seguimiento cronológico de todas sus operaciones, así como la elaboración periódica de balances e inventarios. Llevará necesariamente, sin perjuicio de lo establecido en las leyes o disposiciones especiales, un libro de Inventarios y Cuentas anuales y otro Diario.”

Segons la normativa mercantil estudiada, no resulta obligatori per a les empreses disposar d'un llibre major (a diferència d'altres documents comptables, com el llibre diari), per la qual cosa no hi ha previsions normatives específiques sobre el contingut que ha de tenir aquest, o sobre els camps que cal incloure necessàriament.

El llibre major seria el document o registre comptable que recopila i classifica totes les transaccions econòmiques de l'empresa de forma cronològica, de manera que es pugui conèixer en cada moment el saldo de què disposa l'empresa.

Als efectes que interessin, segons l'empresa reclamada els llibres majors objecte de reclamació incorporen, entre d'altres camps, el número de compte comptable, el DNI/CIF i el concepte, l'accés als quals suposaria, segons l'empresa, accedir a dades personals, ja que “trobem informació relatives a la salut, la religió i les creences personals i familiars” (el subratllat és nostre).

En concret, i segons informe del DPD de l'empresa, de data 31 de juliol de 2024:

“En el caso de que lo solicitado sean sus libros mayores contables, hay que tener en cuenta que estos contienen datos que revelan la religión o creencias de las personas, así como datos relativos a la salud, siendo considerados estos de especial protección.”

El mateix informe afegeix que:

“Entre los asientos que componen los libros mayores de la Organización, se encuentran datos relativos a salud, religión y las creencias personales tanto de las personas difuntas como de los familiares, amigos y allegados del finado que da lugar a los servicios de (...). A este respecto son destacables los datos que permiten identificar a las personas que han necesitado apoyo psicológico al luto (datos de salud), los datos que permiten identificar si el difunto ha sido incinerado o enterrado (aspecto que tiene que ver con las creencias del difunto y las de su familia), se puede identificar si el difunto y/o su familia practica alguna religión, y se puede localizar donde se encuentra enterrado el difunto.”

En relació amb aquesta informació que, segons l'empresa requerida, conté la informació a la que es demana accés, des de la perspectiva de la protecció de dades cal tenir en compte el següent.

IV

Com ha recordat aquesta Autoritat en ocasions anteriors, les **dades relatives a persones jurídiques** queden excloses de l'àmbit de protecció de l'RGPD, atès que aquesta normativa estén el seu àmbit de protecció exclusivament a les dades de persones físiques (art. 4.1 RGPD).

Segons els informes que aporta l'empresa, conèixer el DNI o el CIF (el NIF), juntament amb els conceptes esmentats (el tipus de cerimònia realitzada, l'assistència al dol o el pagament d'una "aportació religiosa"), permetria donar accés a informació personal mereixedora d'especial protecció (ens remetem a l'article 9 RGPD).

Cal tenir en compte que el NIF identifica, a efectes fiscals, tant a persones físiques com a persones jurídiques, segons el que disposa el Reial decret 1065/2007, de 27 de juliol, que aprova el Reglament general de les actuacions i els procediments de gestió i inspecció tributària i de desenvolupament de les normes comuns dels procediments d'aplicació dels tributs.

Tenint en compte això, en els casos que les anotacions comptables dels llibres majors incloguin la referència al NIF d'una persona jurídica, i no s'indiqui cap altra dada relativa a persones físiques (com ara el nom i cognoms), en aquest cas la normativa de protecció de dades no resultaria aplicable.

Atès que per la informació disponible no podem descartar que determinats assentaments o anotacions comptables del llibre major recullin únicament el NIF d'una persona jurídica, la normativa de protecció de dades no seria obstacle per a donar accés a la persona reclamant.

Dit això, també cal recordar que la normativa de protecció de dades personals no resulta d'aplicació a la **informació relativa a persones difuntes**.

Així es desprèn, com ha assenyalat aquesta Autoritat en ocasions anteriors, del considerant 27 de l'RGPD, que preveu que "el presente Reglamento no se aplica a la protección de datos de personas fallecidas." El mateix considerant afegeix que "los estados miembros son competentes para establecer normas relativas al tratamiento de los datos personales de éstas."

En el mateix sentit l'article 2.2.b) de l'LOPDGDD disposa que aquesta llei no és aplicable "a los tratamientos de datos de las personas difuntas, sin perjuicio de lo que establece el artículo 3."

L'article 3 de l'LOPDGDD preveu que les persones vinculades al difunt per raons familiars o de fet, o els hereus, puguin exercir el dret d'accés i, si escau, els drets de rectificació o de supressió, en les circumstàncies que preveu el dit article.

Ara bé, aquesta capacitat excepcional d'intervenció dels familiars o hereus en l'exercici dels drets previstos en la normativa de protecció de dades en representació del difunt, no desvirtua el fet que l'RGPD no resulta d'aplicació a dades de persones mortes.

Segons es desprèn dels informes de l'empresa requerida, hi ha diverses anotacions comptables que fan referència, efectivament, al pagament a un determinat Ajuntament per despeses d'enterrament (segons l'informe "En alguns conceptes de drets de cementiri d'Ajuntament, es pot identificar en quin cementiri es troba el cadàver..."); o a les pràctiques mortuòries realitzades (extracció de marcapàs al difunt, incineració, o enterrament del difunt), així com a "l'aportació religiosa" en relació amb el funeral d'una persona difunta.

En aquests casos, podem entendre que la informació es refereix bàsicament a la persona morta, a les seves creences o al que hagués disposat en vida.

Per tant, en la mesura que la informació de determinats assentaments es refereixi a la persona difunta, cal apuntar que la normativa de protecció de dades no seria d'aplicació.

Com ha fet avinent aquesta Autoritat en ocasions anteriors (entre d'altres, en l'Informe IAI 12/2022), des de la perspectiva de la legislació de transparència, el límit previst als articles 23 i 24 de l'LTC no resultaria d'aplicació a la informació que es refereixi directa o indirectament a persones mortes, en aquest cas, informació dels llibres majors.

Així, si bé els articles 23 i 24 de l'LTC no distingeixen sobre la seva aplicabilitat a les persones vives o difuntes, és clar que ambdós preceptes despleguen la regulació del límit al dret d'accés a la informació pública derivat del dret a la protecció de dades personals, del qual només en poden ser titulars les persones físiques vives.

En conclusió, la normativa de protecció de dades tampoc no seria obstacle per a facilitar l'accés del reclamant a aquells assentaments dels llibres majors que facin referència o identifiquin a una persona morta, sense altra informació de persones físiques, ja que aquesta normativa no resulta d'aplicació en aquest cas.

Això sens perjudici de la possibilitat que l'accés a la informació de les persones difuntes es pugui veure limitat en el cas que la informació afecti la intimitat de la persona difunta, tal com es desprèn de l'article 18 CE, de l'article 21.1.f) de l'LTC, de la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge i, en especial, de l'article 36 de la Llei 10/2001 de 13 de juliol, d'arxius i documents, segons el qual la limitació de l'accés, per a la protecció del dret a la intimitat, persisteix fins 25 anys més enllà de la mort, o 50 anys des de la data del document si es desconeix la data de la mort, però es pot presumir -o es té la certesa- que la persona és morta.

En aquest sentit, sense que es configuri com a limitació des de la vessant de la protecció de dades de caràcter personal, existirien igualment altres limitacions aplicables, a ponderar.

Fem avinent, a efectes il·lustratius i més enllà del cas concret que s'analitza i que es refereix específicament als llibres majors comptables, que la jurisprudència ha considerat abastament que els drets de les persones difuntes continuen essent mereixedors de protecció, si bé en uns termes diferents i amb una intensitat menor que la que correspon a la protecció de les persones vives, respecte els mateixos drets. Així ho ha recordat aquesta Autoritat en diferents ocasions, entre d'altres, en el Dictamen CNS 14/2024, en el que es recorda que existeix una àmplia jurisprudència en relació amb l'exercici i l'abast dels drets personalíssims a què es refereix aquesta normativa, quan el titular és una persona morta (STC 190/1996, STS 686/2020, o STC 51/2008, entre d'altres).

V

Dit això, cal referir-se a aquells assentaments o anotacions dels llibres majors que puguin referir-se a persones físiques vives, sigui perquè inclouen el DNI d'una persona física en relació amb alguna factura, o perquè inclouen altres dades identificatives de persones físiques, com ara el nom i cognoms, per exemple, de la persona física que ha abonat determinada quantitat per un servei de l'empresa.

En els informes que aporta l'empresa, esmentats, s'incorporen captures de pantalla de diferents assentaments en els que sembla que s'haurien eliminat les referències al que

podrien ser noms i cognoms de persones. En d'altres captures de pantalla, com hem dit, s'observa que s'hauria esborrat el camp relatiu al DNI.

Als efectes que interessin, l'empresa considera que els llibres majors contenen informació de salut (eles anotacions relatives al servei de suport psicològic), i informació relacionada amb "les creences religioses del difunt i/o les seves famílies". Així, segons l'empresa, conèixer el tipus de ritual fúnebre dut a terme o conèixer que s'ha produït el pagament d'una "aportació religiosa", pot donar informació sensible no ja del difunt (qüestió a la que ja ens hem referit) sinó dels familiars.

Sobre això, fem notar que d'acord amb l'article 23 de l'LTC:

"Les sol·licituds d'accés a la informació pública han d'ésser denegades si la informació que es vol obtenir conté dades personals especialment protegides, com ara les relatives a la ideologia, l'afiliació sindical, la religió, les creences, l'origen racial, la salut i la vida sexual, i també les relatives a la comissió d'infraccions penals o administratives que no comportin l'amonestació pública a l'infractor, llevat que l'afectat hi consenti expressament per mitjà d'un escrit que ha d'acompanyar la sol·licitud."

Recordem que segons l'article 4.15 RGPD, són dades de salut: "datos personales relativos a la salud física o mental de una persona física, incluida la prestación de servicios de atención sanitaria, que revelen información sobre su estado de salud;"

Des de la perspectiva de la normativa de protecció de dades, la previsió de l'article 23 LTC resultaria aplicable en el cas que la informació pública reclamada contingui dades d'aquestes categories (dades de salut i de creences o religió) de persones físiques concretes, identificades o identificables.

Fem notar que aquesta Autoritat ha examinat anteriorment l'afectació que la informació inclosa en factures o justificants de determinades despeses pot tenir per a les persones afectades, la informació de les quals consta en dites factures (entre d'altres, els informes IAI 26/2016, IAI 11/2021, IAI 1/2022 o IAI 27/2022, als que ens remetem).

Així, aquesta Autoritat ha considerat que l'accés a factures, comprovants, o altres documents comptables, pot tenir repercussions importants pel que fa al dret a la protecció de dades de les persones que efectuen aquestes despeses, en la mesura que poden arribar a revelar categories especials de dades d'aquestes mateixes persones. Així, a títol d'exemple, el fet de disposar d'informació sobre les despeses que una persona física concreta realitza en un restaurant, permet conèixer no només el cost de l'àpat, sinó també el lloc on menja i fins i tot què menja, segons el detall de la factura. Aquesta informació aïlladament considerada pot oferir en sí mateixa informació, per exemple, sobre determinats aspectes que afecten a l'esfera íntima i personal d'aquesta persona, com podria ser el seguiment d'una determinada dieta vinculada a un problema de salut o fins i tot a conviccions religioses. L'Autoritat ha considerat pertinent en aquests casos suprimir dels justificants, factures, etc, aquella informació que pugui revelar dades de salut, de creences religioses, o altres categories especials de dades de les persones directament afectades. Així, a tall d'exemple, caldria lliurar els justificants (factures, tiquets o altres justificants) sense incloure informació detallada sobre la composició dels àpats, per exemple.

Ara bé, aquesta anàlisi respon al fet que en aquests tipus de justificants (factures, tiquets, etc), s'identifiqui una persona física, juntament amb determinada informació personal mereixedora d'especial protecció d'aquesta mateixa persona física.

En aquest context, cal analitzar si, a la vista de la informació disponible, es pot considerar que els llibres majors contenen dades de persones físiques i si aquestes serien dades de categories especialment protegides (art. 23 LTC i art. 9.1 RGPD).

Pel que fa a les dades de salut, segons l'informe de l'empresa, d'1 d'agost de 2024, "es pot identificar a les persones que han necessitat de suport psicològica al dol."

Aquesta afirmació s'acompanya d'una captura de pantalla en què consta la referència a diferents factures ("Fact 1 Dol; Fact. 2 Dol; Fac. 3 Dol; Fac. 4 Dol"), en les quals sembla que s'hauria anonimitzat o esborrat la identitat d'una persona (nom i cognoms), que a més sembla que seria la mateixa en les quatre factures.

Això sembla indicar -al menys, atesa la informació disponible-, que aquestes factures es referirien efectivament al suport mèdic o psicològic prestat a diferents persones físiques, sense identificar aquestes persones ni directa ni indirectament si, com sembla, el nom eliminat és el de la persona difunta, i no el de cada persona física atesa.

Si fos així, com ha quedat dit, la normativa de protecció de dades no resultaria d'aplicació ni impediria en conseqüència donar accés a aquesta informació.

No es pot descartar que la informació identificativa que apareix en les anotacions del llibre major correspongui no ja al difunt, sinó a la persona física que ha fet el pagament del servei (suport psicològic). Ara bé, en aquest cas, si la persona que ha pagat la despesa no és la que ha rebut el suport psicològic, tampoc no resultaria aplicable el límit previst a l'article 23 LTC, ja que no s'estaria donant accés a dades relacionades amb la salut d'una persona física identificada o identificable.

En definitiva, únicament en el cas (que sembla improbable, atesa la informació disponible), que les dades identificatives que apareixen en una anotació del llibre major corresponguin a la mateixa persona física que ha rebut dita assistència psicològica, resultaria d'aplicació l'article 23 de l'LTC, i caldria denegar l'accés a la dita informació per part del reclamant, per la clara afectació per a la privacitat d'aquesta persona. Això, llevat que l'afectat hi consenti expressament o que s'anonimitzi la informació, com sembla que ja hauria fet l'empresa requerida.

Pel que fa a les dades referides a creences religioses, segons l'informe de l'empresa, de 31 de juliol de 2024: "(...) los datos que permiten identificar si el difunto ha sido incinerado o enterrado (aspecto que tiene que ver con las creencias del difunto y las de su familia), se puede identificar si el difunto y/o su familia practica alguna religión (...)." I afegeix que als llibres majors, "(...) se encuentran datos relativos a (...) religión y las creencias personales tanto de las personas difuntas como de los familiares, amigos y allegados del finado (...)."

Cal recordar que el dret a la protecció de dades es configura com un dret fonamental personalíssim (art. 18.4 CE), de manera que la titularitat d'aquest dret correspon a les persones físiques individualment considerades, sens perjudici que l'exercici d'aquest dret pugui dur-se a terme per terceres persones en representació del titular del dret.

Als efectes que interessin, des de la perspectiva de la protecció de dades, el fet que s'hagi dut a terme una determinada pràctica mortuòria en relació amb un difunt, o que s'hagi pagat una "aportació religiosa" en relació amb aquest difunt, pot donar informació, si escau, sobre les creences del propi difunt. I en aquest cas, com ha quedat dit, la normativa de protecció de dades no resultaria d'aplicació ni impediria donar accés a la informació sol·licitada.

Dit això, el fet que s'hagi dut a terme una aportació religiosa o una determinada pràctica en un cas concret no dona informació -almenys, no en els termes que apunta l'empresa-, de la ideologia o de les creences de familiars o persones relacionades amb el difunt ni tan sols, als efectes que interessin, de la persona que en cada cas hagi dut a terme el pagament d'aquestes despeses, la identitat de la qual consti en les anotacions dels llibres majors.

Recordem que des del punt de vista de l'article 23 LTC, la sol·licitud d'accés a informació ha de ser denegada en la mesura que permeti conèixer aspectes o dades d'especial protecció i que afectarien l'esfera privada, en el cas examinat, de la persona física que hagi dut a terme un determinat pagament a l'empresa.

I, com s'ha apuntat, que s'hagi produït el pagament d'una aportació religiosa o que s'hagi dut a terme determinada pràctica en relació amb un difunt, no sembla que permeti conèixer dades d'ideologia i creences de terceres persones més o menys relacionades amb el difunt ("familiares, amigos y allegados del finado"), com s'indica en els informes aportats per l'empresa, les dades de les quals, per altra banda, ni tan sols constarien en els llibres majors. I, com hem apuntat en relació amb les dades de salut, tampoc no sembla que el mer fet d'abonar aquestes despeses, permeti conèixer la ideologia o creences de la persona que efectua el pagament.

Una interpretació en el sentit que el mer fet de fer un pagament indiqui la religió o creences no ja del difunt, sinó de terceres persones relacionades amb aquest, forçaria el sentit de l'article 23 LTC i de la normativa de protecció de dades, que protegeix la informació de persones físiques identificades o identificables, com es desprèn de la dita normativa.

En conclusió, i amb l'excepció dels casos, si escau, en què la identitat de la persona que consta en els llibres majors correspongui a la persona que ha rebut assistència psicològica per part de l'empresa, no sembla que la normativa de protecció de dades sigui obstacle per donar accés a la informació sol·licitada per part del reclamant.

VI

Dit això, pel que fa a l'accés a la resta d'informació personal que pugui constar en els llibres majors, resultaria d'aplicació l'article 24 de l'LTC, que disposa el següent:

"1. (...)

2. Si es tracta d'altra informació que conté dades personals no incloses a l'article 23, es pot donar accés a la informació, amb la prèvia ponderació raonada de l'interès públic en la divulgació i els drets de les persones afectades. Per a dur a terme aquesta ponderació s'ha de tenir en compte, entre altres, les circumstàncies següents:

- a) El temps transcorregut.
- b) La finalitat de l'accés, especialment si té una finalitat històrica, estadística o científica, i les garanties que s'ofereixin.

(...).”

Com ha quedat dit, a la vista de la informació disponible, sembla que els llibres majors inclouen els camps de “Dia/mes/año/asiento/apunte/contra/concepto/”, juntament amb els imports (“debe/haber”), i el saldo resultant.

Aquests apunts tenen per finalitat poder conèixer el saldo existent en cada moment, i que s’ha abonat una determinada quantitat, i el concepte pel qual s’ha abonat dita quantitat.

Com hem dit, segons les captures de pantalla que acompanyen els informes de l’empresa, en algun cas hi podria constar el número de DNI/CIF juntament amb el nom i cognoms -de la persona que hagi fet el pagament-, i el número d’apunt comptable.

Deixant de banda que la informació es refereixi al propi difunt o a persones jurídiques (qüestió a la que ja ens hem referit), podria donar-se el cas que, en relació amb alguns apunts comptables dels llibres majors, el nom i el DNI correspongui a la persona física que ha abonat una determinada factura relacionada amb els serveis de l’empresa requerida.

En aquests casos, pel que fa a la informació de persones físiques vives que puguin constar en els apunts dels llibres majors, cal recordar que d’acord amb l’article 18.2 LTC, l’exercici del dret d’accés no resta subjecte a motivació, però el fet que el sol·licitant expressi quina és la finalitat que persegueix i en definitiva els motius pels quals interessa conèixer la informació, afegeix un element molt important a tenir en compte com a criteri de ponderació entre l’interès públic concurrent i els drets de les persones afectades. En el cas que ens ocupa, i com consta en l’escrit d’al·legacions del reclamant que consta a l’expedient, la finalitat de l’accés és “conèixer la gestió dels recursos públics d’una empresa mixta amb la major part del capital públic (...)”, en definitiva, “investigar l’ús que ha fet (l’empresa) dels diners públics.”

Per tant, l’accés sol·licitat podria considerar-se emmarcat dins la finalitat de la pròpia llei de transparència, d’acord amb el seu article 1.2, que és “establir un sistema de relació entre les persones i l’Administració pública i els altres subjectes obligats, fonamentat en el coneixement de l’activitat pública, la incentivació de la participació ciutadana, la millora de la qualitat de la informació pública i de la gestió administrativa i la garantia del retiment de comptes i de la responsabilitat en la gestió pública.”

En la ponderació entre els drets dels afectats (persones que han fet un determinat pagament a l’empresa) i el dret d’accés a informació pública, cal tenir en compte si l’accés a aquesta informació permet assolir la finalitat de l’accés, tenint en compte el principi d’interpretació restrictiva dels límits a l’accés a la informació pública.

I en aquest sentit, cal tenir en compte que el seguiment i control de la situació comptable de l’empresa, a la vista de la informació continguda en els llibres majors, no sembla viable sense que aquests incloguin els números de comptes comptables i el concepte. Sense aquesta informació, es faria probablement inviable aquest control.

A més, pel que fa al grau d’afectació sobre la privacitat de les persones afectades, cal tenir en compte que la informació que consta als llibres majors, en principi, és informació de naturalesa econòmica vinculada simplement al fet que s’ha produït el pagament d’un servei prestat per l’empresa reclamada, que no sembla que hagi d’afectar significativament l’esfera

personal dels afectats, a excepció feta de la informació que pugui vincular-se amb dades de salut, en els termes apuntats anteriorment en aquest informe.

Per tant, no sembla que s'hagi de limitar l'accés a la informació dels llibres majors, en relació amb la informació de terceres persones que puguin contenir aquests, que és informació necessària per poder fer el seguiment dels diferents comptes i apunts comptables i, en definitiva, fer el seguiment de la gestió dels recursos públics per part de l'empresa mixta reclamada.

Això, sens perjudici que, per aplicació del principi de minimització (art. 5.1.c) RGPD), i sempre que a través del nom i cognoms de les persones referides juntament amb el número d'assentament o l'apunt comptable corresponent es pugui fer el dit seguiment per a la finalitat pretesa, no semblaria necessari incloure el número de DNI de les persones físiques afectades.

Tot això, sens perjudici de la conveniència que en el moment de lliurar la informació sol·licitada sigui convenient recordar a la persona reclamant el deure de confidencialitat respecte aquesta informació que li imposa la normativa de protecció de dades (qüestió a la que el propi reclamant ja es refereix), de manera que no pot ser utilitzada per a una altra finalitat diferent a la que justifica l'accés.

Per tot això, atesa la informació disponible en el cas analitzat, es fa la següent:

Conclusió

La normativa de protecció de dades personals no és obstacle per a l'accés del reclamant a la informació que pugui constar als llibres majors de l'empresa que es refereixi a persones jurídiques o a persones mortes, ja que la dita normativa no resulta d'aplicació en aquests casos, sense perjudici d'altres limitacions que resultin aplicables, com les derivades de la normativa de protecció de l'honor, la intimitat personal i familiar i la pròpia imatge.

La normativa de protecció de dades només impediria donar accés, per aplicació de l'article 23 LTC, a les anotacions relatives a l'assistència o suport psicològic al dol, si la identitat que hi consta correspon a la persona física que ha rebut l'assistència, llevat que hi consenti expressament o que s'anonimitzi la informació, com ja hauria fet l'empresa requerida segons la informació disponible.

Pel que fa a la resta d'informació personal que pugui constar en els llibres majors, no sembla que hi hagi impediment en facilitar l'accés des de la perspectiva de la normativa de protecció de dades, sens perjudici del deure de confidencialitat respecte d'aquesta informació.

Barcelona, 10 de gener de 2025